

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ**Milletlerarası Andlaşma****Karar Sayısı : 2005/8467**

19 Aralık 1996 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 29/4/2004 tarihli ve 5160 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İran Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın ve ekli "Protokol"ün onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 13/1/2005 tarihli ve EİGY/12444 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 4/2/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER**CUMHURBAŞKANI**

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

M. V. GÖNÜL

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.

A. ŞENER

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. ŞAHİN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. ATALAY

Devlet Bakanı

A. BABACAN

Devlet Bakanı

M. AYDIN

Devlet Bakanı

A. AKSU

Devlet Bakanı V.

K. TÜZMEN

Devlet Bakanı

C. ÇİÇEK

Adalet Bakanı

M. V. GÖNÜL

Milli Savunma Bakanı

A. AKSU

İçişleri Bakanı

K. UNAKITAN

Maliye Bakanı

H. ÇELİK

Mali Eğitim Bakanı

Z. ERGEZEN

Bayındırlık ve İskan Bakanı

R. AKDAĞ

Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM

Ulaştırma Bakanı

S. GÜÇLÜ

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

C. ÇİÇEK

Sanayi ve Ticaret Bakanı V.

M. H. GÜLER

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. MUMCU

Kültür ve Turizm Bakanı

O. PEPE

Çevre ve Orman Bakanı

Yürütme ve İdare Bölümü Sayfa : 1

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
ve
İran Cumhuriyeti Hükümeti
Arasında
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve
Korunmasına İlişkin
Anlaşma

ÖNSÖZ

Bundan böyle "Akit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İran Cumhuriyeti Hükümeti;

Her iki Devletin karşılıklı yararına olması açısından ekonomik işbirliğini arttırmak arzusu ile;

Ekonomik kaynaklarını ve potansiyel olanaklarını yatırım alanında kullanmak ve bir Akit Taraf yatırımcısının diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımları için uygun koşullar yaratmak ve idame ettirmek niyetiyle;

Bir Akit Taraf yatırımcısının diğer Akit Tarafın ülkesindeki yatırımlarının teşviki ve korunması ihtiyacını kabul ederek;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE 1

TANIMLAR

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından, aşağıdaki terimler aşağıda belirlenen anlamı taşıyacaktır.

1. "Yatırım" terimi, bir Akit Taraf yatırımcısının diğer Akit Tarafın (bundan böyle ev sahibi Akit Taraf olarak anılacaktır) ülkesinde bu ülkenin kanunları ve nizamlarına uygun olarak her türlü mal veya kıymetlere yaptığı yatırımları ve sınırlayıcı olmamakla beraber özellikle aşağıdakileri kapsar:

- (a) taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda bunlarla ilgili haklar;
- (b) hisse senetleri, sermaye hisseleri veya şirketlere katılımın diğer şekilleri;
- (c) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, bir yatırımla ilgili para veya herhangi bir ifaya bağlı, ekonomik değeri olan her türlü haklar;
- (d) patent, faydalı modeller, sınaî tasarım veya modeller, ticarî markalar ve isimler, know-how ve peştemaliye gibi sınaî ve fikrî mülkiyet hakları;
- (e) doğal kaynakların aranması, çıkarılması ve işletilmesine ilişkin haklar.

2. "Yatırımcı" terimi her bir Akit Taraf için, diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan aşağıdaki kişileri ifade eder:

- (a) Akit Tarafların kanunlarına göre vatandaşı olarak kabul edilen gerçek kişiler;
- (b) ev sahibi Akit Tarafın yetkili makamlarınca kabul edilmiş koşulu ile, her bir Akit Tarafın yürürlükteki hukukuna göre kurulmuş ve oluşturulmuş, merkezleri ve gerçek ekonomik faaliyetleri bu Tarafın ülkesinde bulunan tüzel kişiler, şirketler veya ticarî birlikler.

3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen kâr, temettüleri, royalti ve ücretler gibi tutarları ifade eder.

MADDE 2

ANLAŞMANIN UYGULANABİLİRLİĞİ

Bu Anlaşma yalnızca ev sahibi Akit Tarafın yetkili makamlarınca onaylanan yatırımlara uygulanacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti yetkili makamı Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü (YSGM)'dür.
Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı 06510 Balgat
Ankara/TÜRKİYE
İran İslami Cumhuriyeti yetkili makamı İran Yatırım, Ekonomik ve Teknik Yardım Örgütü (O.I.E.T.A.I.)'dür.
İran Yatırım, Ekonomik ve Teknik Yardım Örgütü
(O.I.E.T.A.I.)
15th Khordad Square
Tahran/İRAN

MADDE 3 YATIRIMLARIN TEŞVİKİ VE KABULÜ

1. Her bir Akit Taraf, kendi yatırımcısının diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapmasını teşvik edecek ve uygun koşulları yaratacaktır.
2. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcısının kendi ülkesinde yatırım yapmasını teşvik edecek ve uygun koşulları yaratacaktır.
3. Her bir Akit Taraf kendi ülkesinde, diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını kendi kanun ve nizamlarına göre, herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarından daha az elverişli olmayan koşullarda, kabul eder.
4. Bir yatırımın kabulünden sonra her bir Akit Taraf yapılacak olan yatırımın uygun biçimde gerçekleşmesi için kendi kanun ve nizamları gereğince gerekli olan bütün izinleri verecektir.

MADDE 4 YATIRIMLARIN KORUNMASI

1. Bir Akit Taraf yatırımcısının, diğer Akit Tarafın ülkesinde bulunan yatırımları diğer Akit Taraftaki tam yasal korumayı ve adil muameleyi elde edecek ve bu diğer Akit Tarafın yatırımcılarından veya karşılaştırılabilir koşullardaki herhangi bir üçüncü ülke yatırımcısının yatırımlarına uygulanan daha az elverişli bir uygulamaya maruz bırakılmayacaktır.
2. Bir Akit Taraf, herhangi bir üçüncü ülkenin bir veya daha fazla yatırımcısına mevcut veya ileride tahsis edilecek bir serbest ticaret bölgesi anlaşması, gümrük birliği, ortak pazar veya benzeri bir bölgesel organizasyon ve/veya bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması veya vergilendirme ile ilgili herhangi bir diğer anlaşmadan kaynaklanan özel hakları uygularsa, bu hakları ve avantajları diğer Akit Tarafın yatırımcılarına uygulamak zorunda değildir.

MADDE 5 DAHA LEHTE HÜKÜMLER

Mevcut Anlaşmada açıklanan koşullara bakılmaksızın her bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı ile uzlaşmaya varmış olduğu veya olabileceği daha lehte hükümler uygulanır.

MADDE 6 KAMULAŞTIRMA VE TAZMİNAT

1. Akit Taraflardan birisinin yatırımcısına ait yatırımlar diğer Akit Taraf tarafından kamu yararı amacıyla, yürürlükteki hukuka uygun olarak, ayrımcı olmayan bir şekilde ve hemen ve etkin tazminat ödenmesi durumu hariç kamulaştırılmayacak, millileştirilmeyecek veya benzeri uygulamalara maruz kalmayacaktır.

2. Tazminatın miktarı, yatırımın kamulaştırma, millileştirme ya da müsadere fiilinin yapılmasından ya da öğrenilmesinden hemen önceki değerine eşit olacaktır.

MADDE 7 ZARARLAR

Akit Taraflardan birinin, yatırımları diğer Akit Tarafın ülkesinde askerî çatışma, ihtilâl veya benzeri seferberlik hali nedeniyle zarara uğrayan yatırımcıları, diğer Akit Tarafça kendi yatırımcısına veya herhangi bir üçüncü ülke yatırımcısına yapılan muameleden daha az elverişli olmayacak bir muameleye tâbi tutulacaktır.

MADDE 8 ÜLKESİNE İADE VE TRANSFERLER

1. Herbir Akit Taraf, bu Anlaşmaya tâbi yatırımlarla ilgili ülkesine iade ve transferlerin serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu transferler aşağıdakileri içerir:

- hasılatlar;
- yatırımın tamamının veya bir kısmının satış veya tasfiye bedeli;
- teknoloji anlaşmalarının transferi ile ilgili royaltiler ve ücretleri;
- 6 ncı ve 7 nci maddelere uygun olarak ödenen meblağlar;
- ilgili yatırım faaliyeti için kullanılmış olması koşulu ile bir yatırıma ilişkin kredi taksitleri;

(f) bir yatırımla ilgili yazılı çalışma izni bulunan bir Akit Taraf vatandaşı tarafından diğer Akit Tarafın ülkesinde elde edilen aylık maaş, ücret ve diğer gelirleri;

(g) bir yatırıma ilişkin bir uyuşmazlıktan kaynaklanan ödemeler.

2. Bu maddede bahsedilen transfer mekanizması üzerinde yatırımcı ile başka bir anlaşmaya varılmadıkça transferler, transfer tarihinde yürürlükte olan kambiyo rejimine uygun olarak geçerli döviz kuru üzerinden ve konvertibl bir para ile gerçekleştirilecektir.

MADDE 9 HALEFİYET

1. Bir Akit Taraf veya onun tespit ettiği acenta bir yatırımcıya ticarî olmayan risklere karşı, bir sigorta veya garanti anlaşması gereğince yapılan bir ödeme ile ilişkili olarak halef olursa;

(a) bu halefiyet diğer Akit Tarafça kabul edilecektir;

(b) halef, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında, herhangi bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

(c) ev sahibi Akit Taraf ile halef arasında çıkabilecek uyuşmazlıklar, işbu Anlaşmanın

11. Maddesindeki hükümlere uygun olarak çözümlenecektir.

MADDE 10 TAAHHÜTLERİN YERİNE GETİRİLMESİ

Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcısı ile ilgili olarak bu Anlaşma ile kabul ettiği taahhütlerin yerine getirileceğini garanti eder.

MADDE 11 BİR AKİT TARAF İLE DİĞER AKİT TARAF YATIRIMCISI ARASINDA ÇIKAN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bir Akit Taraf ile bu Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan diğer Akit Tarafın bir veya daha fazla yatırımcısının yatırımları ile ilgili bir uyuşmazlık doğması halinde, ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar) uyuşmazlığı, müzakere ve istişare yollarıyla dostça çözmeye gayret sarfedeceklerdir.

2. Ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar)ın uyuşmazlığı, bir Tarafın diğerine gönderdiği bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde çözememeleri halinde, uyuşmazlıkların çözümü için, yatırımcının talebi üzerine;

- (a) Yatırım yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemelerine veya kendi kanunları ve nizamları gereğince;
- (b) Aşağıdaki şekilde, bu maksatla kurulan üç üyeli bir tahkim kuruluna başvurabilirler:

Uyuşmazlığı tahkime götürmek isteyen taraf, diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirim yoluyla bir hakem tayin edecektir. Diğer Taraf bahsi geçen bildirim alındığı tarihten itibaren altmış gün içinde bir hakem tespit edecek ve tespit edilen hakemler son hakemin tespit tarihinden itibaren altmış gün içinde üçüncü bir hakem tespit edecektir. Taraflardan her birinin yukarıda belirtilen süre içerisinde kendi hakemini tespit edememesi veya tespit edilen hakemlerin üçüncü hakem üzerinde uzlaşmaya varamaması durumunda, taraflardan herbiri, duruma göre, hakem tespit edemeyen ülkenin hakemini veya üçüncü hakemi tespit etmesi için Uluslararası Ticaret Odası'nın Uluslararası Tahkim Kuruluna talepte bulunabilir. Her durumda da üçüncü hakem her iki Akit Taraf ile de diplomatik ilişkileri bulunan bir ülkenin vatandaşları arasından tayin edilir.

3. Tahkim Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nin tahkim kurallarına uygun olarak yürütülür.

4. Tarafların konu üzerinde anlaşmaları hali saklı kalmak üzere, öncelikle ülkesinde yatırım yapılan tarafın yetkili mahkemelerine götürülen uyuşmazlıklar için, dava devam ettiği sürece tahkim yoluna gidilemez ve nihai kararın verilmesi durumunda tahkime götürülemez.

5. Ulusal mahkemelerin hakeme gönderilen herhangi bir uyuşmazlık üzerinde yargı yetkisi olmayacaktır. Bununla birlikte, bu paragraftaki hükümler, kazanan Tarafın ulusal mahkemelerin önünde, hakem kararlarının uygulanmasını talep etmesine engel teşkil etmez.

6. Tahkim Kurulu kararları uyuşmazlığın tarafları için nihai ve bağlayıcıdır.

MADDE 12

AKİT TARAFLAR ARASINDAKİ UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

1. İşbu Anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili olarak Akit Taraflar arasında doğacak bütün uyuşmazlıklar, öncelikle dostane istişareler yoluyla çözülecektir. Uyuşmazlıklar(lar), uyuşmazlık(lar)'ın ortaya çıktığı tarihten itibaren 6 ay içinde istişareler yoluyla çözüme kavuşturulamazsa, Akit Tarafların herbiri uyuşmazlığı kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak, ikisi Akit Taraflarca ve üçüncüsü hakemlerce tayin edilen hakemlerden oluşan, üç üyeli bir tahkim kuruluna diğer tarafa bir bildirim göndererek sunabilir.

Uyuşmazlığın hakeme sunulması halinde, Akit Tarafların herbiri bildirim alınışından itibaren altmış gün içerisinde bir hakem tayin edecektir ve Akit Taraflarca tayin edilen hakemler son hakemin tayin edilmişinden itibaren altmış gün içerisinde başkan tayin edecektir. Akit Taraflardan herhangi birinin hakem tayin edememesi veya tayin edilen hakemlerin yukarıda belirtilen süreler içinde başkan tayin etme konusunda uzlaşmaya varamaması durumunda Akit Tarafların herbiri Uluslararası Adalet Divanı'nın başkanından, duruma göre, hakem tayin edemeyen Tarafın hakemini ya da başkanı tayin etmesini isteyebilir. Bununla birlikte, başkanın, tahkim sırasında Akit Tarafların ikisi ile de diplomatik ilişkileri olan bir ülkenin vatandaşı olması zorunlu olacaktır.

2. Başkanın, Uluslararası Adalet Divanı'na atanması halinde, Uluslararası Adalet Divanı Başkanının sözkonusu görevi yerine getirmesinde engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama Uluslararası Adalet Divanı Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır. Eğer Başkan Yardımcısının da sözkonusu görevi yerine getirmesine bir engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama sözü edilen Adalet Divanı'nın en kıdemli ve Taraflardan birinin vatandaşı olmayan bir üyesi tarafından yapılacaktır.

2. Ülkesinde yatırım yapılan Akit Taraf ve yatırımcı(lar)ın uyuşmazlığı, bir Tarafın diğerine gönderdiği bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde çözememeleri halinde, uyuşmazlıkların çözümü için, yatırımcının talebi üzerine;

(a) Yatırımın yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemelerine veya kendi kanunları ve nizamları gereğince;

(b) Aşağıdaki şekilde, bu maksatla kurulan üç üyeli bir tahkim kuruluna başvurabilirler.

Uyuşmazlığı tahkime götürmek isteyen taraf, diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirim yoluyla bir hakem tayin edecektir. Diğer Taraf bahsi geçen bildirim alındığı tarihten itibaren altmış gün içinde bir hakem tayin edecektir. Diğer Taraf tahkim kuruluna başvurabilir. Tahkim kurulunun bir üyesi tahkim kuruluna başkan tayin edecektir. Tahkim kurulunun diğer üyeleri tahkim kuruluna başkan tayin edilecek ve tespit edilen hakemler son hakemin tespit tarihinden itibaren altmış gün içinde üçüncü bir hakem tayin edecektir. Taraflardan herbirinin yukarıda belirtilen süre içerisinde kendi hakemini tespit edememesi veya tespit edilen hakemlerin üçüncü hakem üzerinde uzlaşmaya varamaması durumunda, taraflardan herbiri, duruma göre, hakem tespit edemeyen ülkenin hakemini veya üçüncü hakemi tespit etmesi için Uluslararası Ticaret Odası'nın Uluslararası Tahkim Kuruluna talepte bulunabilir. Her durumda da üçüncü hakem her iki Akit Taraf ile de diplomatik ilişkileri bulunan bir ülkenin vatandaşları arasından tayin edilir.

3. Tahkim Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nin tahkim kurallarına uygun olarak yürütülür.

4. Tarafların konu üzerinde anlaşmaları hali saklı kalmak üzere, öncelikle ülkesinde yatırım yapılan tarafın yetkili mahkemelerine götürülen uyuşmazlıklar için, dava devam ettiği sürece tahkim yoluna gidilemez ve nihai kararın verilmesi durumunda tahkime götürülemez.

5. Ulusal mahkemelerin hakeme gönderilen herhangi bir uyuşmazlık üzerinde yargı yetkisi olmayacaktır. Bununla birlikte, bu paragraftaki hükümler, kazanan Tarafın ulusal mahkemelerin önünde, hakem kararlarının uygulanmasını talep etmesine engel teşkil etmez.

6. Tahkim Kurulu kararları uyuşmazlığın tarafları için nihai ve bağlayıcıdır.

MADDE 12

AKİT TARAFLAR ARASINDAKİ UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

1. İşbu Anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili olarak Akit Taraflar arasında doğacak bütün uyuşmazlıklar, öncelikle dostane istişareler yoluyla çözülecektir. Uyuşmazlıklar(lar), uyuşmazlık(lar)'ın ortaya çıktığı tarihten itibaren 6 ay içinde istişareler yoluyla çözüme kavuşturulamazsa, Akit Tarafların herbiri uyuşmazlığı kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak, ikisi Akit Taraflarca ve üçüncüsü hakemlerce tayin edilen hakemlerden oluşan, üç üyeli bir tahkim kuruluna diğer tarafa bir bildirim göndererek sunabilir.

Uyuşmazlığın hakeme sunulması halinde, Akit Tarafların herbiri bildirim alınışından itibaren altmış gün içerisinde bir hakem tayin edecektir ve Akit Taraflarca tayin edilen hakemler son hakemin tayin edilmiş gün içerisinde başkan tayin edilecektir. Akit Taraflardan herhangi birinin hakem tayin edememesi veya tayin edilen hakemlerin yukarıda belirtilen süreler içinde başkan tayin etme konusunda uzlaşmaya varamaması durumunda Akit Tarafların herbiri Uluslararası Adalet Divanı'nın başkanından, duruma göre, hakem tayin edemeyen Tarafın hakemini ya da başkanı tayin etmesini isteyebilir. Bununla birlikte, başkanın, tahkim sırasında Akit Tarafların ikisi ile de diplomatik ilişkileri olan bir ülkenin vatandaşı olması zorunlu olacaktır.

2. Başkanın, Uluslararası Adalet Divanı'na atanması halinde, Uluslararası Adalet Divanı Başkanının sözkonusu görevi yerine getirmesinde engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama Uluslararası Adalet Divanı Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır. Eğer Başkan Yardımcısının da sözkonusu görevi yerine getirmesine bir engel bulunuyorsa, ya da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise, bu atama sözü edilen Adalet Divanı'nın en kıdemli ve Taraflardan birinin vatandaşı olmayan bir üyesi tarafından yapılacaktır.

3. Akit Tarafların uzlaştığı diğer hükümlere uygun olarak, tahkim kurulu tahkimin yerini ve usulünü tespit edecektir. Tahkim usulü üzerinde böyle bir uzlaşma yoksa Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL)'nin tahkim usullü kurallarını uygulanabilir kurallar olarak kullanılacaktır.

4. Tahkim Kurulunun kararları Akit Taraflar açısından bağlayıcı olacaktır.

MADDE 13

ANLAŞMANIN GEÇERLİLİĞİ

1. İşbu Anlaşma her Akit Tarafın yetkili makamlarınca kendi kanun ve nizamlarına uygun olarak onaylanacaktır.

2. İşbu Anlaşma, Akit Tarafların, ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak Anlaşmanın yürürlüğe girdiğine ilişkin son bildirim tarihinden 30 gün sonra 10 yıllık bir süre için yürürlüğe girecektir. Söz konusu sürenin bitiminden sonra, işbu Anlaşma Akit Taraflardan birinin diğer Akit Tarafa bu anlaşmanın bitimi veya sona ermesinden altı ay önce yazılı bir bildirimde bulunmadıkça yürürlükte kalacaktır.

3. İşbu Anlaşmanın sona erdiği tarihten önce yapılan veya iktisap edilen yatırımlarla ilgili olarak, işbu Anlaşmanın tüm diğer maddelerinin koşulları, sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl süre ile geçerli olacaktır.

İşbu Anlaşma Hükümetlerince tam yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlarca imzalanmıştır.

Ankara'da 19 Aralık 1996 tarihinde, Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinde ve her metin aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer metin olarak akdedilmiştir. Yorumda farklılık halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

İran İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

PROTOKOL

İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının imzalanması sırasında, Akit Taraflar işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu varsayılacak aşağıdaki madde üzerinde de anlaşmışlardır:

1996 yılı Aralık ayının 19. günü, işbu Anlaşmanın yalnızca İngilizce metni Ankara'da imzalanmaktadır. Farsi ve Türkçe metinler, diplomatik kanallar vasıtasıyla, imza tarihinden başlayarak üç ay içinde Akit Taraflarca sağlanacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

İran İslam Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

**Agreement on Reciprocal Promotion and Protection of Investments
Between the Government of the Republic of Turkey
and the Government of the Republic of Iran**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Iran, hereinafter referred to as the “Contracting Parties”;

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both States;

Intending to utilize their economic resources and potential facilities in the area of investments and also to create and maintain favourable conditions for investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party and;

Recognizing the need to promote and protect investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

DEFINITIONS

For the purpose of this Agreement, the following terms shall have the meaning as provided here below:

1. The term “investment” refers to every kind of property or asset, invested by the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party (hereinafter referred to as the host Contracting Party) and particularly, but not exclusively, including:

- (a) movable and immovable property as well as rights related thereto;
- b) shares, stocks or any kind of participation in companies;
- (c) returns reinvested, title to money or to any performance related to an investment having an economic value;
- (d) industrial and intellectual property rights such as patent, utility models, industrial designs or models, trade marks and names, know-how and goodwill;
- (e) rights to search for, extract and exploit natural resources.

2. The term “investor” with regard to either Contracting Party refers to the following persons who invest in the territory of the other Contracting Party:

- (a) natural persons who, according to the laws of that Contracting Party, are considered to be its nationals;

(b) corporations, firms, or business associations incorporated and consituted under the law in force of either of the Contracting Parties and having their headquarter, seat and real economic activities in the territory of that Party, on the condition that they are approved by the competent authorities of the host Contracting Party.

3. The term "returns" refers to the amounts yielded by an investment such as profit, dividends, royalties and fees.

ARTICLE 2

APPLICABILITY OF THE AGREEMENT

This Agreement shall only apply to investments approved by the competent authorities of the host Contracting Party.

The competent authority in the Republic of Turkey is:

Undersecretariat of Treasury,

General Directorate of Foreign Investment (G.D.F.I.)

İnönü Bulvarı 06510 Balgat

Ankara

TURKEY

The competent authority in the Islamic Republic of Iran is:

Organization for Investment, Economic and Technical

Assistance of Iran (O.I.E.T.I.)

15th Khordad Square,

Tehran,

IRAN

ARTICLE 3

PROTOMION AND ADMISSION OF INVESTMENTS

1. Either Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for its investors to invest in the territory of the other Contracting Party.

2. Either Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to invest in its territory.

3. Either Contracting Party with respect to its laws and regulations admit investments of investors of the other Contracting Party in its territory, on a basis no less favourable than that accorded in similiar situations to investments of investors of any third country.

4. Either Contracting Party after the admission of an investment shall grant all permits which are necessary in accordance with its laws and regulations for the proper realization of the said investment.

ARTICLE 4

PROTECTION OF INVESTMENTS

1. Investments of investors of one Contracting Party effected within the territory of the other Contracting Party shall receive in the other Contracting Party full legal protection and fair treatment not less favourable than that accorded to investments of its investors or to investment of investors of any third state which are in a comparable situation.

2. If a Contracting Party accords special rights and advantages to one or more investors of any third state by virtue of an existing or future agreement establishing a free trade area, a customs union, a common market or a similar regional organization and/or by virtue of an agreement on the avoidance of double taxation or any other agreements on taxation it shall not be obliged to accord such rights and advantages to investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 5

MORE FAVOURABLE PROVISIONS

Notwithstanding the terms set forth in the present Agreement, more favourable provisions which have been or may be agreed upon by either of the Contracting Parties with an investor of the other Contracting Party are applicable.

ARTICLE 6

EXPROPRIATION AND COMPENSATION

1. Investments of investors of one Contracting Party shall not be expropriated, nationalized or subjected to similar measures by the other Contracting Party except for a public purpose, in accordance with due process of law, in a non-discriminatory manner, and upon payment of prompt and effective compensation.

2. The amount of Compensation shall be equivalent to the value of the investment immediately before the action of expropriation, nationalization or confiscation was taken or become known.

ARTICLE 7

LOSSES

Investors of either Contracting Party whose investments suffer losses due to any armed conflict, revolution or similar state of emergency in the territory of the other Contracting Party shall be accorded by the other Contracting Party treatment no less favourable than that accorded to its own investors or to investors of any other third country.

ARTICLE 8**REPATRIATION AND TRANSFER**

1. Each Contracting Party shall permit in good faith all repatriations and transfers related to investments subject matter of this Agreement, to be made freely and without delay. Such transfers include:

- (a) returns;
- (b) proceeds from the sale or liquidation of all or part of an investment;
- (c) royalties and fees related to transfer of technology agreements;
- (d) sums paid pursuant to Article 6 and 7;
- (e) loan installments related to an investment provided they are sourced to the activities of the investment concerned;
- (f) Monthly salaries, wages and other remuneration received by nationals of one Contracting Party who have obtained in the territory of the other Contracting Party, the corresponding work permits relative to an investment;
- (g) payments arising from a dispute relating to an investment.

2. Unless otherwise agreed with the investor on the mechanism of transfers referred to this Article, transfers shall be effected in a convertible currency and at the current rate of exchange in accordance with the exchange regulations prevailing on the date of transfer.

ARTICLE 9**SUBROGATION**

If a Contracting Party or its designated agency subrogates an investor pursuant to a payment made under an insurance or guarantee agreement against non-commercial risks:

- (a) such subrogation shall be recognized by the other Contracting Party;
- (b) the subrogee shall not be entitled to exercise any rights other than the rights which the investor would have been entitled to exercise.
- (c) disputes between the subrogee and the host Contracting Party shall be settled in accordance with the provisions of Article 11 of this Agreement.

ARTICLE 10**OBSERVANCE OF COMMITMENTS**

Either Contracting Party shall guarantee the observance of the commitments it has entered into through this Agreement with respect to investments of investors of the other Contracting Party.

ARTICLE 11

**SETTLEMENT OF DISPUTES
BETWEEN A CONTRACTING PARTY AND
INVESTOR OF THE OTHER CONTRACTING PARTY**

1. In the event of occurrence of a dispute between a Contracting Party in whose territory an investment is made and one or more investors of the other Contracting Party with respect to an investment, the Contracting Party in whose territory the investment is made and the investor(s) shall primarily endeavour to settle the dispute in an amicable manner through negotiation and consultation.

2. In the event that the Contracting Party in whose territory an investment is made and the investor(s) are unable to agree within six months from the notification of the claim by one party to the other, the dispute can upon the request of the investor, be referred to:

(a) the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made,

or with due regard of their own laws and regulations to:

(b) an ad-hoc arbitral tribunal of three members established in the following manner:

The Party to the dispute that desires to refer the dispute to the arbitration shall appoint an arbitrator through a written notice sent to the other Party. The other party shall appoint an arbitrator within sixty days from the date of receipt of the said notice and the appointed arbitrators shall within sixty days from the date of the last appointment, appoint the umpire. In the event that each of the parties fails to appoint its arbitrator within the mentioned period or that the appointed arbitrators fail to agree on the umpire, each of the parties may request the President of the International Arbitral Tribunal of the International Chamber of Commerce to appoint the failing party's arbitrator or the umpire, as the case may be. In any event the umpire shall be appointed amongst nationals of a country having diplomatic relations with both Contracting Parties.

3. The arbitration shall be conducted according to the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL)

4. A dispute primarily referred to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made, as long as it is pending, cannot be referred to arbitration save with the parties agreement; and in the event that a final judgement is rendered it cannot be referred to arbitration.

5. National courts shall not have jurisdiction over any dispute referred to arbitration. However, the provisions of this paragraph do not bar the winning party to seek for the enforcement of the arbitral award before national courts.

6. The decisions of the tribunal shall be final and binding for the parties to the dispute.

ARTICLE 12**SETTLEMENT OF DISPUTES****BETWEEN THE CONTRACTING PARTIES**

1. All disputes arising between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement shall, in the first place, be settled by amicable consultation. If the dispute(s) can not be settled through consultation within six months from the date of arising the dispute(s), either of the Contracting Parties may with the observance of its laws and regulations, submit the dispute to a board of arbitration of three members consisting of two arbitrators appointed by the Contracting Parties and an umpire, while sending a notice to the other party.

In case of submission of the dispute to the arbitration, either of the Contracting Parties shall appoint an arbitrator within sixty days from the receipt of the notification and the arbitrators appointed by the Contracting Parties shall appoint the umpire within sixty days from the date of last appointment. If any of the Contracting Parties does not appoint its own arbitrator or the appointed arbitrators do not agree on the appointment of the umpire within the said periods either of the Contracting Parties may request the president of the International Court of Justice, to appoint the arbitrator on behalf of the failing party or the umpire, as the case may be. However the umpire shall have to be a national of a country having diplomatic relations with both Contracting Parties at the time of the arbitration.

2. In the case of appointment of the umpire by the International Court of Justice, if the president of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the vice - president of the International Court of Justice, and if the vice - president is also prevented from carrying out the said function or is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by senior member of the said court who is not national of either Contracting Party.

3. Subject to other provisions agreed by the Contracting Parties, the tribunal shall determine its procedure and the place of arbitration. In the absence of such an agreement on the procedure, the arbitration rules of procedure of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) will serve as the applicable rules.

4. The decisions of the tribunal shall be binding for the Contracting Parties.

ARTICLE 13**VALIDITY OF THE AGREEMENT**

1. This Agreement shall be ratified by the competent authorities of either Contracting Party in accordance with their laws and regulations.

2. This Agreement shall enter into force for a period of 10 years as from 30 days after the date of the last notification of either Contracting Party for the coming into force of the Agreement under their relevant laws and regulations. After the expiration of the said period, this Agreement shall remain in force thereafter unless one of the Contracting Parties notify in writing by a prior six months notice the other Contracting Party of its expiration or termination.

3. With respect to investments made or acquired prior to the expiration of validity of this Agreement, the provisions of all the other Articles of this Agreement shall thereafter continue to be effective for a further period of ten years from such date of expiration.

In witness whereof, the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Ankara this 19 th day of December 1996 in the Turkish, Persian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation the English text shall prevail.

**For the
Government of
the Republic of
Turkey**

**For the
Government of
the Islamic
Republic of Iran**

PROTOCOL

On signing the Agreement between the Government of the Islamic Republic of Iran and the Government of the Republic of Turkey on Reciprocal Promotion and Protection of Investments, the Contracting Parties also agreed on the following clause, which shall be deemed to form and integral part of the Agreement:

Only the English version of this Agreement is being signed in Ankara, this 19 th day of December 1996. Persian and Turkish versions will be provided by the Contracting Parties, through diplomatic channels, within three months beginning from the date of signature.

**For the
Government of
the Republic of
Turkey**

**For the
Government of
the Islamic
Republic of
Iran**

بسمه تعالی
موافقتنامه
تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری
بین
دولت جمهوری اسلامی ایران
و
دولت جمهوری ترکیه

مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه که از این پس طرفهای متعاقد نامیده می شوند،

با علاقه مندی به تحکیم همکاری اقتصادی در راستای منافع هر دو کشور، با هدف بکارگیری منابع اقتصادی و امکانات بالقوه خود در امر سرمایه گذاری و نیز ایجاد و حفظ شرایط مساعد برای سرمایه گذاری سرمایه گذاران طرفهای متعاقد در قلمرو یکدیگر، و با تصدیق لزوم تشویق و حمایت از سرمایه گذاریهای سرمایه گذاران طرفهای متعاقد در قلمرو یکدیگر،

بشرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱ - تعاریف

از نظر این موافقتنامه اصطلاحات ذیل دارای معانی مندرج در زیر خواهد بود:

۱- اصطلاح سرمایه گذاری عبارت از هر نوع مال یا دارائی و بویژه (و نه منحصرآ) موارد زیر است که توسط سرمایه گذاران یکی از طرفهای متعاقد در قلمرو و برابر قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر (که از این پس طرف متعاقد سرمایه پذیر خوانده میشود) بکار گرفته شود:

الف : اموال منقول و غیر منقول و حقوق مربوط به آنها،

ب : سهام ، سهم شرکت ، یا هر نوع مشارکت در شرکتها،

ج : عوایدی که مجدداً سرمایه گذاری شوند ، حق نسبت به پول یا هر عملیات مربوط به یک سرمایه گذاری که دارای ارزش اقتصادی باشد،

د : حقوق مالکیت صنعتی و معنوی از قبیل حق اختراع ، نمونه های کاربردی ، طرحها یا نمونه های صنعتی ، علائم و اسامی تجاری ، دانش فنی و حسن شهرت تجاری،

هـ: حق اکتشاف، استخراج و بهره برداری از منابع طبیعی .

۲- اصطلاح سرمایه گذار از نظر هر طرف متعاقد عبارت از اشخاص زیر است که در قلمرو طرف متعاقد دیگر سرمایه گذاری می کنند:

الف: اشخاص حقیقی که برابر قوانین همان طرف متعاقد، اتباع آن طرف متعاقد بشمار می آیند.

ب: شرکتها، موسسات یا انجمنهای تجاری که بموجب قوانین جاری هریک از طرفها تشکیل و تاسیس شده باشند و مرکز اداره، مقر و فعالیتهای اقتصادی حقیقی آنها در قلمرو همان طرف قرار داشته باشند مشروط به اینکه توسط مقامات صلاحیتدار طرف متعاقد میزبان مورد تصویب قرار گیرند.

۳- اصطلاح "عواید" بمعنی وجوهی است که از سرمایه گذاری حاصل شده باشد از جمله سود، سود سهام، حق الامتیاز و کارمزد.

ماده ۲ - دامنه شمول موافقتنامه

این موافقتنامه فقط در مورد سرمایه گذاریهای اعمال می شود که به تصویب مرجع صلاحیتدار طرف متعاقد سرمایه پذیر برسد.

مرجع صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران به نشانی ایران - تهران - میدان پانزده خرداد می باشد.
و مرجع صلاحیتدار جمهوری ترکیه مستشاری خزانه داری اداره کل سرمایه گذاری خارجی به نشانی ترکیه - آنکارا - بلوار ایتونو - خیابان بالگات - شماره ۰۶۵۱۰ می باشد.

ماده ۳ - تشویق و پذیرش سرمایه گذاریها

۱- هر طرف متعاقد مبادرت به تشویق و ایجاد شرایط مناسب برای سرمایه گذاران خود جهت سرمایه گذاری در قلمرو طرف متعاقد دیگر خواهد نمود.

۲- هر طرف متعاہد مبادرت به تشویق و ایجاد شرایط مناسب برای سرمایه گذاران طرف متعاہد دیگر جهت سرمایه گذاری در قلمرو خود خواهد نمود.

۳- هر طرف متعاہد با رعایت قوانین و مقررات خود نسبت به پذیرش سرمایه گذاری سرمایه گذاران طرف متعاہد دیگر در قلمرو خود بنحوی که نسبت به پذیرش سرمایه گذاریهای سرمایه گذاران هر کشور ثالث در شرایط مشابه نامساعدتر نباشد اقدام خواهد کرد.

۴- هر طرف متعاہد پس از پذیرش سرمایه گذاری کلیه مجوزهای راکه برابر قوانین و مقررات خود جهت تحقق عملی سرمایه گذاری مزبور لازم است اعطاء خواهد کرد.

ماده ۴ - حمایت از سرمایه گذاری

۱- سرمایه گذاریهای سرمایه گذاران هر طرف متعاہد در قلمرو طرف متعاہد دیگر از حمایت کامل قانونی طرف متعاہد دیگر و رفتار منصفانه ای برخوردار خواهند بود که از رفتار اعمال شده نسبت به سرمایه گذاری سرمایه گذاران خود یا سرمایه گذاری سرمایه گذاران هر کشور ثالث در شرایط مشابه نامساعد تر نباشد.

۲- چنانچه هر طرف متعاہد بموجب یک موافقتنامه موجود یا آتی راجع به تأسیس منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک یا سازمان منطقه ای مشابه و یا یک موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف یا هر موافقتنامه دیگر در خصوص مالیات حقوق و مزایای خاصی را به یک یا چند سرمایه گذار کشور ثالث اعطاء کرده و یا در آینده اعطاء کند، ملزم به اعطای حقوق و مزایای مزبور به سرمایه گذاران طرف متعاہد دیگر نخواهد بود.

ماده ۵ - مقررات مساعدتر

قطع نظر از مقررات تعیین شده در این موافقتنامه، مقررات مساعدتری که میان

هر طرف متعاقد ویک سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر مورد توافق قرار گرفته یا قرار گیرد قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۶- مصادره و جبران خسارت

- ۱- سرمایه گذارهای سرمایه گذاران هر طرف متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر مورد سلب مالکیت، ملی کردن یا تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت مگر اینکه اقدامات مزبور بخاطر یک هدف عمومی، برابر فرآیند قانونی، بروشی غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع و موثر خسارت انجام پذیرد.
- ۲- میزان جبران خسارت باید معادل ارزش سرمایه گذاری بلافاصله قبل از عمل سلب مالکیت، ملی کردن یا مصادره یا آگاهی از آنها باشد.

ماده ۷- زیانها

سرمایه گذاران هر طرف متعاقد که سرمایه گذارهای آنها بعلت هرگونه درگیری مسلحانه، انقلاب یا حالت اضطراری مشابه در قلمرو طرف متعاقد دیگر دچار خسارت شود توسط طرف متعاقد دیگر از رفتاری برخوردار خواهند شد که نامساعدتر از رفتار طرف متعاقد مزبور با سرمایه گذاران خود یا سرمایه گذاران هر کشور ثالث نباشد.

ماده ۸- برگشت سرمایه و انتقال

- ۱- هر طرف متعاقد با حسن نیت اجازه خواهد داد تمامی برگشت ها و انتقالان مربوط به سرمایه گذارهای موضوع این موافقتنامه بصورت آزاد و بدون تاخیر انجام گردد. این انتقالات موارد زیر را شامل می شوند:
- الف : عواید،

- ب : مبالغ حاصل از فروش یا تصفیه تمامی یا بخشی از یک سرمایه گذاری،
- ج : حق الامتیازها و حق الزحمه های مربوط به قراردادهای انتقال فن آوری،
- د : مبالغ پرداخت شده برابر مواد ۶ و ۷ این موافقتنامه،
- هـ : اقساط وامهای مربوط به سرمایه گذاری مشروط به اینکه ناشی از عملکرد سرمایه گذاری مربوط باشند.
- و : حقوق ماهیانه، دستمزدها و دیگر وجوه دریافتی توسط اتباع یک طرف متعاقد که پروانه کار مرتبط با یک سرمایه گذاری را در قلمرو طرف متعاقد دیگر اخذ نموده اند.
- ز : پرداختهای ناشی از اختلاف مربوط به یک سرمایه گذاری.

۱- جز در صورتی که با سرمایه گذار به نحو دیگری در خصوص چگونگی انتقال موضوع این ماده توافق شود انتقال به ارز قابل تبدیل و به نرخ جاری براساس مقررات ارزی زمان انتقال صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۹- جانشینی

هرگاه یک طرف متعاقد یا موسسه تعیین شده توسط وی به لحاظ پرداختی که موجب یک قرارداد بیمه یا تضمین خطرات غیر تجاری بعمل آورده جانشین سرمایه گذار شود:

- الف : جانشینی مزبور بوسیله طرف متعاقد دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد.
- ب : جانشین مستحق حقوقی بیش از آنچه سرمایه گذار استحقاق آنرا داشته نخواهد بود.
- ج : اختلافات میان جانشین و طرف متعاقد سرمایه پذیر برآمده ۱۱ این موافقتنامه حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۰- رعایت تعهدات

هر طرف متعاقد رعایت تعهداتی را که در این موافقتنامه در رابطه با سرمایه گذارهای سرمایه گذاران طرف متعاقد دیگر تقبل نموده است تضمین می نماید.

ماده ۱۱- حل و فصل اختلافات میان یک طرف متعاقد

و سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر

۱- چنانچه اختلافی میان طرف متعاقد سرمایه پذیر و یک یا چند سرمایه گذار طرف متعاقد دیگر درباره یک سرمایه گذاری بروز کند طرف متعاقد سرمایه پذیر و سرمایه گذار (سرمایه گذاران) مزبور در ابتدا تلاش خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره و مشاوره و بصورت دوستانه حل و فصل کنند.

۲- چنانچه طرف متعاقد سرمایه پذیر و سرمایه گذار (سرمایه گذاران) مزبور نتوانند ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ ادعا بدیگری به توافق برسند اختلاف میتواند به درخواست سرمایه گذار ارجاع شود به :

الف) دادگاههای صالح طرف متعاقدی که سرمایه گذاری در قلمرو او انجام گرفت باشد،
یا با رعایت قوانین و مقررات مربوط خود به :

ب) یک دیوان داوری موردی متشکل از سه عضو که به روش زیر تشکیل شده باشد:
هر طرف اختلاف که می خواهد اختلاف را به داوری ارجاع کند باید ضمن ارسال اطلاعیه کتبی برای طرف دیگر داور منتخب خود را معرفی نماید. طرف دیگر باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه یاد شده نسبت به معرفی یک داور اقدام کند و داوران منتخب باید ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین کنند. چنانچه هر طرف ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت یاد شده در مورد انتخاب سرداور بتوافق نرسند هر یک از طرفها می تواند از رئیس دیوان بین المللی داوری اطاق تجارت بین الملل بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. در هر صورت سرداور باید از اتباع کشوری انتخاب شود که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط دیپلماتیک دارد.

۳- داوری برابر مقررات داوری کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (انسیترال) انجام خواهد شد.

۴- هر اختلافی که ابتدا در دادگاههای صالح طرف متعاقد سرمایه پذیر اقامه شود تا زمانی که در دست رسیدگی است جز با توافق دو طرف نمی تواند به داوری ارجاع شود و در صورتی که منتهی به صدور حکم قطعی شود قابل ارجاع به داوری نخواهد بود.

۵- هر اختلافی که به داوری ارجاع شود از صلاحیت دادگاههای داخلی مستثنی خواهد بود. معهداً مفاد این بند مانع از آن نخواهد بود که محکوم له حکم داوری برای اجرای آن به دادگاههای داخلی مراجعه کند.

۶- تصمیمات دیوان داوری برای طرفهای اختلاف قطعی و الزام آور است.

ماده ۱۲- حل و فصل اختلافات بین طرفهای متعاقد

۱- کلیه اختلافات ناشی از اجرا یا تفسیر این موافقتنامه ابتدا از طریق مذاکره و بطور دوستانه حل و فصل خواهد شد. در صورتیکه اختلاف ظرف مدت شش ماه از تاریخ ایجاد آن از طریق مذاکره حل و فصل نشود هر طرف متعاقد می تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط خود، ضمن ارسال اطلاعیه ای برای طرف متعاقد دیگر موضوع را به یک هیات داوری سه نفره مرکب از دو داور منتخب طرفهای متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید.

در صورت ارجاع لمر به داوری هر طرف متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه نسبت به معرفی یک داور اقدام می کند و داوران منتخب طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هر طرف متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت یادشده در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند هر یک از طرفهای متعاقد میتواند از رئیس دیوان بین المللی دادگستری بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. سرداور باید در هر صورت تابعیت کشوری را دارا باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط دیپلماتیک دارد.

۲- در مواردی که سرداور باید توسط رئیس دیوان بین المللی دادگستری تعیین شود چنانچه رئیس دیوان بین المللی دادگستری از انجام وظیفه معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد انتصاب توسط معاون رئیس انجام خواهد شد و چنانچه معاون رئیس نیز از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد این انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچیک از طرفهای متعاقد را نداشته باشد انجام خواهد شد.

۳- هیات داوری باتوجه به سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده اند آیین و محل داوری را تعیین خواهد نمود. در صورتیکه در مورد آیین داوری توافق حاصل نشود مقررات کمیسیون حقوق تجارت بین الملل سازمان ملل متحد (آنسیترال) بعنوان مقررات قابل اعمال بکار خواهد رفت .

۴- تصمیمات هیات داوری برای طرفهای متعاقد الزام آور است.

ماده ۱۳- اعتبار موافقتنامه

۱- این موافقتنامه برابر قوانین و مقررات هر یک از طرفهای متعاقد به تصویب مراجع صلاحیتدار آنها خواهد رسید.

۲- این موافقتنامه سی روز پس از تاریخ ارایه آخرین اطلاعیه هر یک از طرفهای متعاقد مبنی بر لازم الاجرا شدن موافقتنامه برابر قوانین و مقررات مربوطه خود، بمدت ۱۰ سال بموقع اجرا گذاشته خواهد شد. پس از انقضاء مدت مزبور این موافقتنامه همچنان معتبر خواهد ماند مگر آنکه یکی از طرفهای متعاقد ۶ ماه قبل از خاتمه یا فسخ آن موضوع را کتبا به اطلاع طرف متعاقد دیگر برساند.

۳- نسبت به سرمایه گذاریهای انجام شده یا تحصیل شده قبل از تاریخ انقضای اعتبار این موافقتنامه مفاد تمامی دیگر مواد این موافقتنامه برای یک دوره اضافی ده ساله از تاریخ انقضای اعتبار نافذ خواهد بود.

در تائید مراتب بالا امضاء کنندگان زیر با اختیار کامل از طرف دولتهای متبوع خود این موافقتنامه را امضاء کرده اند:

این موافقتنامه به تاریخ یکم دیماه ۱۳۷۵ برابر با ۲۱ دسامبر ۱۹۹۶ در آنکارا در دو نسخه به زبانهای فارسی، ترکی و انگلیسی منعقد گردید و هر سه متن از اعتبار یکسان برخوردارند. در صورت اختلاف در تفسیر موافقتنامه متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف
دولت جمهوری ترکیه

از طرف
دولت جمهوری اسلامی ایران